

proč zásilka na správné místo nebyla doručena. Poukazuje-li první soud k odůvodnění svého právního názoru na zjištění, že jest zvykem, že spediter, když mu odesílatel předává zásilku, jméno odesílatele přeškrtně a přidá razítko se svým jménem, aby vstoupil přímo do smluvního poměru s dráhou jako odesílatel, není okolnost tato pro posouzení sporného případu rozhodná, poněvadž obchodník, tím více spediter, s tím musí počítati, že, dojde-li škrtnutím jména odesílatele zboží v nákladním listě k neprovedení, po případě k nesprávnému provedení přepravní smlouvy a tím ke škodě odesílatele, že jde to na újmu toho, kdo škrtnutí provedl. Při tomto právním nazírání na věc jest tudíž nárok žalobní důvodem opodstatněn. Poněvadž však o výši jeho nebylo nižšími soudy vzhledem k jejich právnímu nazírání na věc jednáno, nezbylo, než dovolání vyhověti, oba napadené rozsudky zrušiti a, jak shora, rozhodnouti (§ 496 č. 2 a § 510 c. ř. s.).

Čís. 12718.

Pojišťovací smlouva.

Donosný dluh pojistníka změnil se podle § 24 druhé věty zákona o pojišťovací smlouvě v dluh odběrný tím, že pojistitel zasílal pojistníku po čtyři po sobě jdoucí lhůty složenky k použití při placení ročních premií.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 540/32.)

Bedřich E. uzavřel dne 22. ledna 1925 se žalovanou pojišťovnou životní pojišťovací smlouvu na 20.000 Kč. Bedřich E. platil řádně pojistné premie za jednotlivá léta, pojistné však splatné dne 15. ledna 1930 nezaplatil. Dne 25. srpna 1930 Bedřich E. zemřel. Žalobě jeho universální dědičky proti pojišťovně o vyplacení pojistného *p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e* vyhověl, *o d v o l a c í s o u d* napadený rozsudek potvrdil. *D ů v o d y:* V souzené rozepři záleží s hlediska pojišťovací smlouvy a zejména s hlediska čl. 4 všeobecných podmínek pojišťovacích jen na tom, zda pojistník Bedřich E. byl povinen sám se postarati o zaplacení premie, či zda bylo věcí pojišťovny opatřiti včasné zaplacení premie. Není sporné, že pojistník Bedřich E. pro případ dožití dne 16. ledna 1940 dle pojišťovací smlouvy ze dne 22. ledna 1925 pojištěný po prvních 5 let řádně platil pojistné a poslední pojistné zaplatil dne 15. ledna 1929, nikoliv však další splatné pojistné dne 15. ledna 1930 a že pak dne 25. srpna 1930 zemřel. Žalobkyně svůj nárok na vyplacení celé pojištěné jistiny opírá o to, že žalovaná pojistníku nezaslala šekovou složenku, jakž dříve činila, a z toho vyvozuje, že u pojistníka prodlení při placení premie nenastalo. Proto jest zjistiti, zda premie splatná v lednu 1930 byla dluhem doručným, či odnosným. Podle čl. 4 (1) odst. poj. podmínek pojistné jest spláceti u hlavní pokladny filiálního ředitelství pro republiku Československou v Praze neb u zástupce zmocněného ku příjmu pojistného předložením pojišťovací listiny nebo kvitancí pojistného. Není stanoveno, že jest pojišťovna povinna pojistníka upomínati nebo starati se o vybrání pojistné premie.

§ 24 zákona o pojišťovací smlouvě stanoví, že pojistník má premii na své nebezpečí a útraty pojistiteli zaslati, jest tedy premie dluhem doručným. Avšak, dal-li pojistitel nejméně ve třech po sobě jdoucích lhůtách premii vybrati u pojistníka, jest pojistník teprve tehdy zase k jejímu zaslání povinen, když pojistitel o to písemně žádal. Tím může premie pozbyti své zákonné povahy jako dluh doručný, ovšem jen do odvolání pojistitelova. Je nesporno, že žalovaná zaslala pojistníku tři složenky vyplněné a tím ho zmocnila, by jich použil ku placení pojistného a stanovila způsob placení pojistného u poštovního šekového úřadu jako zmocněnce k vybírání peněz na její konto. Byl proto pojistník Bedřich E. povinen zase zaslati premii, kdyby žalovaná jako pojistitel o to písemně žádala. To se však nestalo a proto pojistník Bedřich E., neobdržev od žalované složenku ani jinou písemnou zprávu o způsobu placení pojistného, v prodlení s placením pojistného nebyl. Důsledkem toho nemohla nastati samovolně přeměna pojištění v pojištění bezplatné se sníženou pojišťovací jistinou podle čl. 5, 2. odst. poj. podmínek. Přes to, že pojistník pojistnou premii nezaplatil, pojišťovací smlouva zůstala v platnosti a, trvala-li, trvá i pojistníková povinnost, by platil dospělou pojistnou premii, a trvá i povinnost pojistitelky, by v pojistném případě nahradila pojištěnou škodu. Premie byla složena k soudu dne 19. března 1931 a tím byla zaplacená.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka napadá názor odvolacího soudu, že se donosný dluh změnil podle § 24 druhé věty zákona o pojišťovací smlouvě v dluh odběrný tím, že pojistitel zasílal pojistníku po čtyři po sobě jdoucí lhůty složenky k použití při placení ročních premií v letech 1926 až 1929, poněvadž prý předpokladem onoho ustanovení jest, by se zmocněnec oprávněný ku přijetí premie k pojistiteli dostavil a premii vybral, což se v souzeném případě nikdy nestalo. Než neprávem, neboť ustanovení to nepraví, že se zmocněnec pojistitele musí dostaviti k pojistníku a přímo od něho převzíti placení, nýbrž »dal-li pojistitel premii vybrati u pojistníka«, čemuž jest rozuměti tak, že musí býti smluven, třebaš mlčky, určitý způsob placení premií, jehož provedení jest na straně pojistníka možným teprve tehdy, až pojistitel smluvený předpoklad pro zaplacení sám nebo svým zmocněncem splní a jenž zbavuje pojistníka povinnosti, by se o zaplacení bez popudu pojistitele staral. Zasílala-li žalovaná pojišťovna pojistníku Bedřichu E-ovi před dospělostí jednotlivých ročních premií po dobu čtyř let složenky poštovního šekového úřadu, z nichž první tři vyplnila i číslicí splatné premie, dobou, za kterou premie je placena a označila je razítkem jako stvrzenky o zaplacené premii, vedla sama v patrnosti dospělost premií a mohl proto pojistník i v roce 1930 důvodně spoléhati, že i v tomto roce bude u něho vybrána premie rovněž tím způsobem, že mu bude zaslán složný lístek poštovního úřadu šekového a že tím bude na dospělost upozorněn. Odporovalo by poctivosti a důvěře (srovnej motivy str. 77), kdyby pojišťovatel, jenž sám se opomenul řídití dosavadním postupem, po léta za-

chovávaným, uplatňoval smluvní následky prodlení v placení, a právě proto stanoví § 24 zákona o pojišťovací smlouvě, že, dal-li pojišťovatel premii u pojistníka vybírat alespoň ve třech po sobě jdoucích lhůtách, jest pojistník povinen opět zaslati premii jen tehdy, když to pojišťovatel písemně žádal, což se v souzeném případě nestalo, přičemž se podotýká, že platí-li dlužník na poukaz věřitele složenkou, neposílá peníze na vlastní útraty a nebezpečí a že již proto neplatí dluh přínosný, nýbrž odnosný a že se má věc v tomto případě právě tak, jakoby platil zmocněnci věřitelovu (srovnej rozhodnutí č. 10517 sb. n. s.).

Čís. 12719.

»Právoplatným« ve smyslu § 575, třetí odstavec, c. ř. s. nebyl rozsudek, proti němuž bylo, byť i opožděně, podáno odvolání, pokud o včasnosti odvolání nebylo právoplatně rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 831/33.)

Rozsudkem ze dne 30. března 1932 byli manželé P-ovi uznáni povinnými vykliditi najaté místnosti a odevzdati je pronajímatelce, firmě K. Z tohoto rozsudku podali manželé P-ovi odvolání, jež bylo odvolacím soudem odmítnuto. Nejvyšší soud nevyhověl rekursu proti odmítacímu usnesení. Dne 4. června 1932 navrhla firma K. proti manželům P-ovým povolení exekuce vyklizením. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se manželé P-ovi na firmě K., by bylo uznáno právem, že nárok strany žalované z rozsudku ze dne 30. března 1932 byl z důvodu § 575 c. ř. s. a § 1114 obč. zák. zrušen, že exekuční nárok z uvedeného rozsudku zanikl a pominul a že strana žalovaná není oprávněna žádati na jeho základě o nucené vyklizení krámu a bytu. K odůvodnění žalobního nároku uvedli žalobci, že exekuční titul zanikl, poněvadž se stal vykonatelným dne 16. dubna 1932 a podle § 575 c. ř. s. ve 14 dnech po tom, kdy nastala doba pro vyklizení v rozsudku určená, nebyla navržena exekuce vyklizovací, takže strana žalovaná měla nejdéle do 1. května 1932 žádati o vyklizovací exekuci, která však navržena teprve 4. června 1932, když již exekuční titul zanikl. **Procesní soud** první instance žalobu zamítl. **Důvody:** Proti rozsudku ze dne 30. března 1932, jímž povoleno vyklizení, bylo podáno odvolání, o němž rozhodnuto bylo krajským soudem dne 14. května 1932 a konečná právoplatnost rozsudku nastala teprve rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 13. srpna 1932. Nemohla tudíž žalovaná strana na základě neprávoplatného rozsudku v té době, jak tvrdí strana žalující, žádati exekuci. Tím jasně jest prokázáno, že exekuční titul trvá, a vede tudíž strana žalovaná exekuci právem. **Odvolací soud** uznal podle žaloby. **Důvody:** Podle § 575, třetí odstavec, c. ř. s. pozбудou soudní či mimosoudní výpověď nebo příkaz k odevzdání nebo k převzetí najatého neb propachtovaného předmětu, proti nimž námitky nebyly včas podány, rovněž právoplatné rozsudky o takových námitkách, platnosti s výhradou výroku o náhradě nákladů, jestliže ve čtrnácti dnech po